

Jaarverslag Eenheid Amsterdam

2013

Inhoud

Voorwoord	3
1. Regionale doelstellingen	4
1.1 Totale criminaliteit	6
1.2 High Impact Crimes	6
1.3 Woninginbraken	8
1.4 Overvallen	10
1.5 Straatroof	11
1.6 Geweld	12
1.7 Overige trends	12
1.8 Top 600 Aanpak	14
1.9 Persoonsgerichte Aanpak	14
1.10 Treiteraankpak	15
1.11 Prominenten	15
1.12 Evenementen en openbare orde	16
1.13 Mensenhandel	17
1.14 Liquidaties	18
1.15 TGO	18
2. Landelijke doelstellingen	20
2.1 Criminele jeugdgroepen	22
2.2 Cybercrime	22
2.3 Dienstverlening	23
2.4 Vermindering Administratieve Lastendruk	24
2.5 Verbeteren heterdaadkracht	24
2.6 Criminele vreemdelingen	25

Voorwoord

Pieter-Jaap Aalbersberg,
hoofdcommissaris

2013 was een bijzonder jaar voor de eenheid Amsterdam. In de eerste plaats een schitterend jaar omdat we mede dankzij vele collega's uit het land terugkijken op een feestelijke en ongestoorde troonswisseling, maar tegelijkertijd ook een intensief jaar dat het uiterste vroeg van onze mensen. Naast een veelheid aan SGBO's en activiteiten rond de reorganisatie en realisatie, eisten een serie ernstige levensdelicten – waarvan er gelukkig 13 konden worden opgelost – en oplopende cijfers op het terrein van HIC (high impact crimes) terecht onze focus. De rellen rondom Ajax-Celtic en het heftige gerichte geweld dat leidde tot verwondingen van meerdere collega's zijn daarnaast een triest dieptepunt.

Het veiligheidsvraagstuk laat een aantal opvallende ontwikkelingen zien. Regelmatig worden wij geconfronteerd met de negatieve gevolgen van de bezuinigingsmaatregelen in de geestelijke gezondheidszorg. Bij straatroof zien we dat daders steeds jonger worden; circa de helft van de verdachten is jonger dan 18 jaar. Voor deze dadergroep, maar ook voor de zakkenrollers, geldt dat de aantrekkingskracht die smartphones hebben als gemakkelijke buit erg groot is, maar dat eenvoudige preventieve maatregelen door providers en fabrikanten erg lang op zich laten wachten. En, van een andere orde: ook de verweving van onder- en bovenwereld vraagt onze voortdurende aandacht. Voor deze fenomenen geldt dat we alleen in

samenwerking met onze partners in navolging van de Top 600-aanpak en door een gerichte, structurele en innovatieve aanpak een vuist kunnen maken. Nieuwe voorbeelden zijn de contacten met publieke en private partners vanuit het SGBO HIC en de samenwerkingsprojecten met de dienst Stadstoezicht op onder andere prostitutie, taxi's, ernstige overlast en het openbaar vervoer.

Ondanks alle inspanningen eerder in het jaar en de forse wissel die dit trok op onze mensen is het gelukt met het Donkere Dagen Offensief de stijging van het aantal woninginbraken om te buigen. Ook op andere terreinen is een voorzichtige verbetering waarneembaar. Het zijn de vruchten van de voortdurende inspanning en het vakmanschap van al onze collega's – zowel operationeel als vanuit de ondersteuning en de bedrijfsvoering. Het was fantastisch te zien dat iedereen bereid bleek ook tijdens de donkere dagen zijn steentje bij te dragen.

Het is van het grootste belang deze energie ook aankomend jaar vast te houden en uit te bouwen. De aanstaande reorganisatie, de NSS, koningsdag in Amstelveen; er staat weer veel op de rol voor 2014. Als Amsterdam zullen we er staan, maar bovenal het vizier gericht houden op het actuele veiligheidsvraagstuk en proberen in alles wat we doen en zijn een bijdrage te leveren aan een veiligere samenleving.

1

Regionale doelstellingen

Regionale doelstellingen

In het Regionaal Veiligheidsplan 2012-2014 zijn de onderwerpen genoemd die voor deze periode het geprioriteerde veiligheidsvraagstuk vormen van politie, justitie en gemeente in de regio Amsterdam. Via het centraal stellen van het veiligheidsprobleem en op basis van een informatiegestuurde aanpak werkt de eenheid Amsterdam met haar partners integraal samen. Samengevat leidt dit tot onderstaand beeld.

Rode draad: Informatiegestuurde aanpak vanuit samenwerking met netwerk- en ketenpartners waarbij het probleem/fenomeen centraal staat (doelgericht).

	Geprioriteerd veiligheidsvraagstuk regio Amsterdam	
Ondermijning	Zwacri, fraude, witwassen Haven Zeden & mensenhandel Malafide horeca en coffeeshops Top 600	
HIC	Aanpak overvallen, straatroof, inbraak woning, (huiselijk) geweld Discriminatie	
Buurtproblematiek	Jeugd Veelplegers Treiter aanpak Aandachtsgebieden Prominenten	
Onrust	Openbare orde	Evenementen

psycho sociale
problematiek

financieel
economische crisis

digitalisering

daders en
slachtoffers

In de volgende paragrafen zullen de inspanningen op de thema's uit het veiligheidsvraagstuk worden beschreven.

1.1 Totale criminaliteit

De afgelopen 15 jaar is het totaal aantal misdrijven in de eenheid Amsterdam in de eerste jaren gedaald om vervolgens vanaf 2005 een vrij stabiel patroon te tonen (zie figuur). In 2013 zijn de eerste contouren te zien van een mogelijk omslag op een aantal delicten. Aan het begin van deze eeuw was een grote daling van diverse delicten te zien. Alleen de geweldsmisdrijven vormden hierop een uitzondering, deze stegen juist vanaf het jaar 2000. In de periode 2010-2012 bereikten vele delicten de laagste stand sinds jaren. Diefstal/inbraak woning en zakkenrollerij waren de eerste delicten waarbij weer een stijgende trend was waar te nemen. In 2013 volgden andere delicten als overvallen en straatroof. Alleen geweld vormt een uitzondering.

1.2 High Impact Crimes

Onder de noemer High Impact Crime (HIC) vallen diefstal/inbraak

1.1 Totale Criminaliteit

	Doel 2013	Jaar 2013
Totaal aantal misdrijven	≤107.250	107.838
Totaal aantal afgehandelde verdachten	>34.202	29.512
Verdachtenratio Algemeen	>32	27

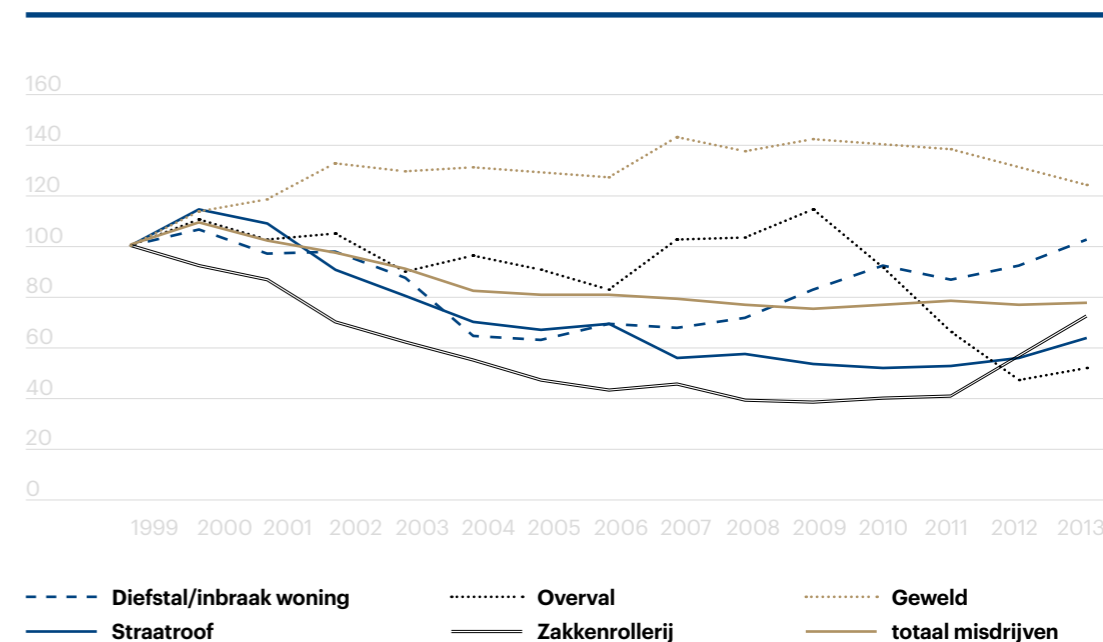
Op totaalniveau zijn er binnen de regio minder verdachten afgehandeld (-14%). De verdachtenratio is in 2013 dan ook licht gedaald (van 32 naar 27).

1.2 High Impact Crimes

	Doel 2013	Jaar 2013
Aantal misdrijven	≤18.461	18.814
Verdachtenratio	36	42

In 2013 zijn 7.906 verdachtendossiers aangeleverd aan het OM op HIC-delicten. Dit waren er 9 procent minder dan in 2012.

Ontwikking misdrijven (index: 1999=100)

Vele burgers hielpen de politie

woning, overval, geweld en straatroof. Drie van deze delicten laten in 2013 een stijging zien, alleen geweld stijgt niet. HIC-delicten zijn misdaden met een groot maatschappelijk effect en vormen belangrijke speerpunten van de eenheid Amsterdam. Dat juist deze delicten een stijgende trend vertonen is dan ook een punt van zorg. De toename is het grootst voor diefstal/inbraak woning.

1.3 Woninginbraken

Woninginbraken hebben een grote impact op slachtoffers. De aanpak daarvan heeft in Amsterdam dan ook hoge prioriteit. In 2011 leek sprake te zijn van een lichte daling van het aantal woninginbraken; echter deze daling zette niet door. In 2013 stijgt het delict verder en werden er 10 procent méér woninginbraken geteld dan het voorgaande jaar.

Aangezien veel inbraken plaatsvinden tijdens de 'donkere dagen' is in 2013 nog meer dan voorheen ingezet tijdens het zogenaamde Donkere Dagen Offensief (DDO). Het offensief was vooral gericht op acht zogenaamde focusgebieden in Amsterdam-West, Nieuw-West, Amstelveen en -Noord, waar de kans op inbraak relatief het grootst is. Dat in district West de meeste inbraken worden gepleegd is niet verwonderlijk; hier wonen de meeste mensen en bevinden zich de meeste woningen.

Tijdens de DDO-periode werd de heterdaadkracht vergroot door

personeel in te zetten rond bekende hotspots, het gebruik van innovatieve middelen zoals sensoren, kentekenscanners en warmtecamera's en bijvoorbeeld een samenwerking met Defensie in Amsterdam-Noord. Een aansluitende communicatiecampagne richtte zich op het verhogen van de meldingsbereidheid (112 daar pak je boeven mee) en de ervaren pak kans (successen werden actief gedeeld). Vele burgers hielpen de politie. Mede dankzij hun alertheid en de daaruit voortkomende aanhoudingen liepen de inbraakcijfers eind 2013 terug. In de maand december kwam daardoor de teller

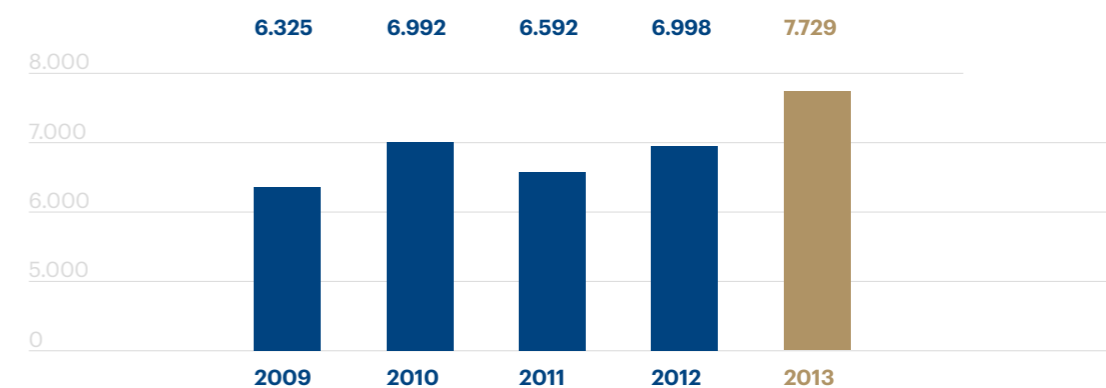
van het aantal woninginbraken 27 procent lager uit dan in dezelfde maand van vorig jaar.

Uit onderzoek blijkt dat 63 procent van de aangehouden verdachten op heterdaad wordt aangehouden. De meeste verdachten behoren tot de leeftijdscategorie 18 t/m 24 jaar. Het laatste jaar is een toename van 6 procent te zien van het aandeel van deze groep op het totaal aantal verdachten. Ook het aandeel 12- tot en met 17-jarigen is toegenomen (2%). Het aandeel van de verdachten boven de 24 jaar is met 8 procent afgenomen.

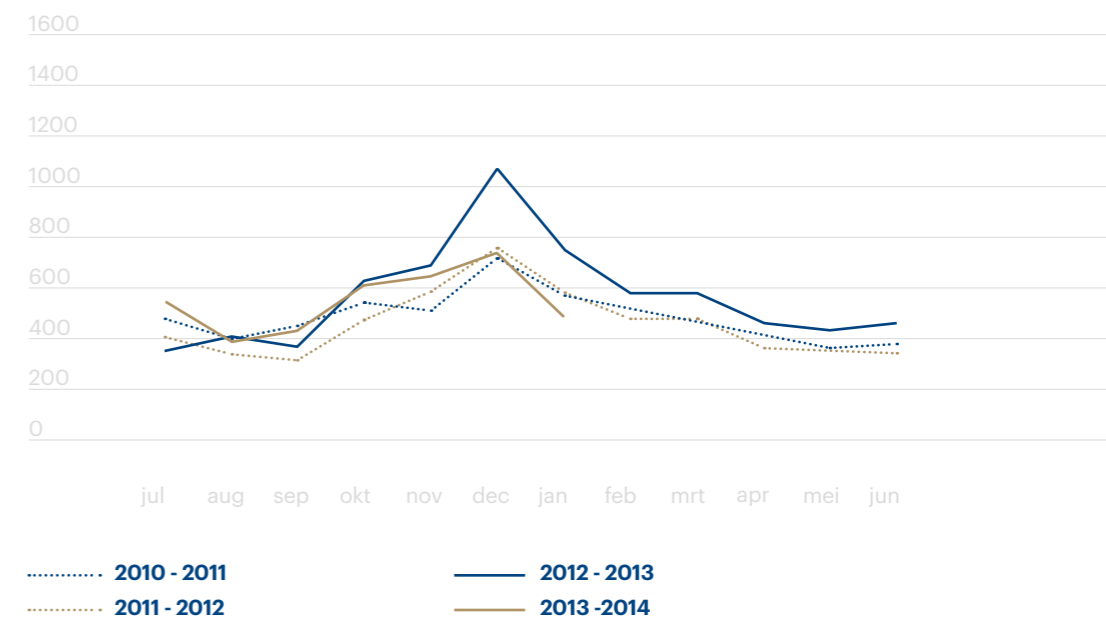
1.3 Woningbraken

	Doel 2013	Jaar 2013
Aantal misdrijven	≤6.998	7.729
Verdachtenratio	7	10

Woninginbraken

Aantal woninginbraken per maand

1.4 Overvallen

Landelijk zet de dalende lijn van de afgelopen jaren zich voort; het aantal overvallen is in 2013 afgenomen met 18 procent. In de eenheid Amsterdam is sinds het piekjaar 2009, waarin bijna 575 overvallen werden gepleegd, het aantal overvallen gehalveerd. In 2013 komt aan deze jarenlange daling een einde, het aantal

overvallen stijgt met 17 procent. De stijging is in alle districten terug te zien. De meeste overvallen werden gepleegd op 'overige objecten' zoals supermarkten, winkels en horecaondernemingen. In een kwart van de gevallen zijn woningen en hun bewoners doelwit. Bank- en geldinstellingen worden weinig tot niet overvallen. De landelijke toename van het aantal ram- en plofkraken wordt niet

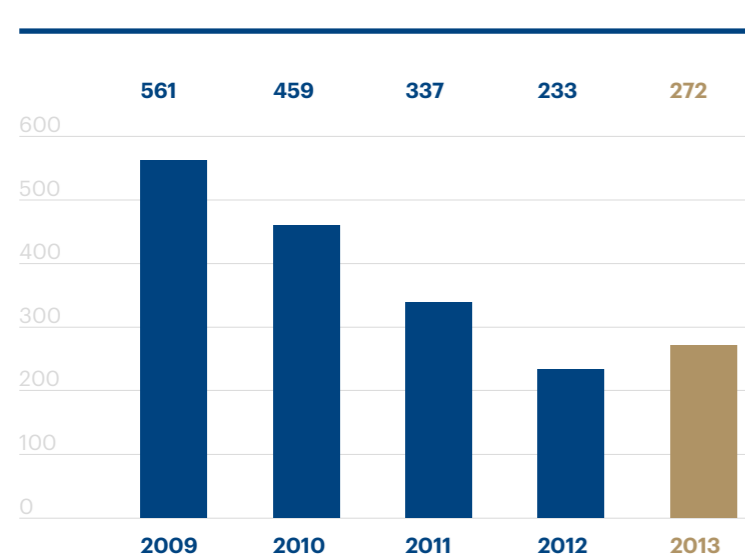
weerspiegeld in Amsterdam. Aanhoudingen op heterdaad zorgen voor de meeste dagvaardingen en veroordelingen. Het aantal heterdaadaanhoudingen is echter beperkt. Gelukkig lukt het om in ongeveer een derde van de gevallen achteraf verdachten aan te houden. In 2013 zijn 187 verdachten overgedragen aan het OM. Dit leidde tot een verdachtenratio van 71, wat daarmee op een stabiel niveau blijft (2012: 72). De landelijke doelstelling wordt ruimschoots gehaald. Het ogenschijnlijke verschil met het oplossingspercentage, dat lager ligt, kan worden verklaard doordat in de verdachtenratio meerdere verdachten per zaak kunnen worden meegenomen.

Voor de aanpak van zware overvallen op depots en geld- en waardetransporten zijn inmiddels aparte maatregelen getroffen. Zo zijn gelddepots landelijk aangesloten op het Liveview-systeem en worden er op grond van de Wet Particuliere Beveiligingsorganisaties en Recherchebureaus strikte eisen gesteld aan de beveiliging van geldtransport. Ook in de Amsterdam zijn aanvullende maatregelen getroffen. Samen met waardetransportbedrijf Brink's ondertekende de eenheid in december 2012 een convenant waarmee intensieve communicatie en structurele informatie-uitwisseling werden vastgelegd.

1.4 Overval

	Doel 2013	Jaar 2013
Aantal misdrijven	≤235	272
Verdachtenratio	44	71
Oplossingspercentage	36%	28%

Overvallen

1.5 Straatroof

Na een jarenlange daling van het aantal straatroven is dit delict sinds 2010 in de eenheid Amsterdam weer aan het stijgen. Opvallende tendensen in 2013 zijn: de verjonging van de daders van met name straatroof (bijna de helft is tussen de 12 en 17 jaar), de gerichtheid op de eigen omgeving (daders slaan steeds meer toe in hun eigen buurt en binnen hun eigen leeftijdsgroep) en de toename van zakkenrollerij waarbij smartphones bovenmatig vaak de buit zijn (ongeveer 50%).

Hierbij aansluitend – en ondersteund door de politie – ging op 1 oktober de campagne 'Hier waak ik' van start op middelbare scholen. De campagne – ontwikkeld in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie – stimuleert scholieren om zogenoemde volg-apps op hun smartphone te installeren. Met behulp van deze apps kan online worden getraceerd waar een gestolen of verloren mobiele telefoon zich bevindt. Om mobiele telefoons minder aantrekkelijk te maken voor straatrovers is een wetsvoorstel in de maak dat providers verplicht het apparaat onbruikbaar te maken als die wordt gestolen of geroofd.

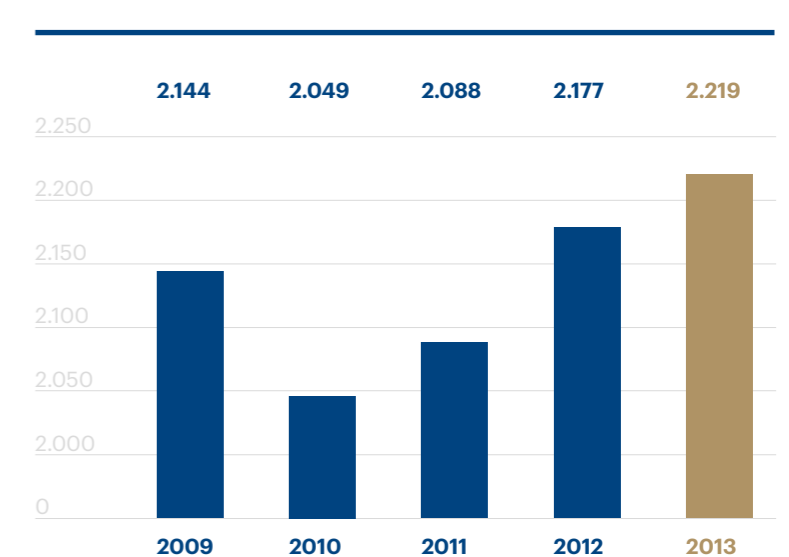
Het oplopend aantal straatroven heeft de volle aandacht van het SGBO HIC en de daaraan verbonden HIC-teams in de districten en bij de recherche. Dit zijn gespecialiseerde teams die moeten zorgen voor meer opgeloste zaken, minder

misdrijven en het vergroten van de pakkans. De persoonsgerichte aanpak speelt hierin een prominente rol. De verdachtenratio is desalniettemin licht gedaald ten opzichte van vorig jaar (van 40 naar 36).

1.5 Straatroof

	Doel 2013	Jaar 2013
Aantal misdrijven	≤2.069	2.219
Verdachtenratio	35	36

Straatroof

1.6 Geweld

Het aantal geweldsmisdrijven daalt al jaren in Amsterdam, zo ook in 2013. Huiselijk geweld vormt ongeveer 30 procent van alle geweldsmisdrijven. Sinds 2009 daalt het huiselijke geweld (HG) ieder jaar licht, in 2013 is steeg het aantal geregistreerde HG-misdrijven weer enigszins.

Uitgaansgeweld (gewelddelicten van donderdag tot en met zaterdagmiddag tussen 20.00 uur en 6.00 uur) vormt maar een klein deel van de geweldsmisdrijven. Hotspots zijn het Leidseplein, Rembrandtplein en de Wallen-Noord. Bekend is dat veel slachtoffers geen aangifte doen van geweld. Sinds juli 2013 helpen de ziekenhuizen in de regio naar Welsh voorbeeld om meer inzicht te krijgen in de totale hoeveelheid geweldsmisdrijven (Cardiff-model). De medische staf op de spoedeisende hulp vraagt patiënten hoe laat zij gewond zijn geraakt, waar en met behulp van welk wapen. Deze informatie wordt verzameld, ontdaan van persoonsgegevens en doorgegeven aan politie en gemeente. In Wales leid-

de dit tot gericht toezicht, aanpassingen in de openbare ruimte, goede afspreken met ondernemers en fors minder incidenten. Aangiften en registraties van geweld tegen ambtenaren en politie laat de afgelopen jaren geen stijging zien in Amsterdam, dit in tegenstelling tot het landelijke beeld.

Het aantal geweldsmisdrijven is ten opzicht van 2012 met 5 procent gedaald. De verdachtenratio blijft redelijk stabiel.

1.7 Overige trends

Niet alleen de HIC-delicten zijn het afgelopen jaar gestegen, ook bij andere delicten is sprake van een toename van het aantal misdrijven. Een delict als fraude liet een daling zien.

Zakkenrollerij

In 2012 steeg het aantal zakkenrollerijen al met 35 procent ten opzichte van het jaar ervoor. Ook in 2013 nam zakkenrollerij nog sterk toe. Tweederde van de gevallen werd gepleegd in het centrum en dan met name rond de uitgaansgebieden Rembrandtplein en Leidse-

plein. Pieken waren te zien rond evenementen als bevrijdingsdag en de troonswisseling. Uitschieter was de Gaypride waar 46 zakkenrollers werden gepakt onder wie 43 Roemenen. 26 Van hen kregen via snelrecht een celstraf.

Naar aanleiding van een aantal aanhoudingen van zakkenrollers bij de Gaypride, is in de media veel aandacht besteed aan een toename van criminelen afkomstig uit Midden- of Oost-Europese landen in het algemeen. Deze toename is niet te staven met de cijfers uit de politiestructuren. Hoewel de verdachten met een Midden- of Oost-Europese nationaliteit oververtegenwoordigd zijn bij delicten als zakkenrollerij en winkeldiefstal is het aantal aangehouden verdachten uit deze contreien slechts met 1 procent gestegen van 7 procent in 2011 en 2012 naar 8 procent in 2013. Het vermoeden bestaat dat een gedeelte van de Roemeense verdachten bij professionele dadergroepen hoort. De meest gewilde buit, net als bij straatroof, zijn de smartphones. Een gerichte heterdaadaanpak, samenwerking en informatie-uitwisseling met landen van herkomst en preventie en bewustwording (bijvoorbeeld ook via de campagne Hier waak ik, zie Straatroof) worden gezien als sleutel tot een daling van het aantal gevallen van zakkenrollerij.

Diefstal

Niet alleen het aantal woninginbraken is gestegen. Bij bijna alle vormen van diefstallen is in 2013

een stijging waarneembaar, alleen winkeldiefstal daalde (8%). Tuinhuisen, garages, boxen en schuren werden vaker het doelwit van inbrekers (8%) en ook bij instellingen of bedrijven (10%) werd vaker ingebroken. Er werden het afgelopen jaar 10 procent meer voertuigen gestolen en er werd vaker ingebroken in voertuigen (3%).

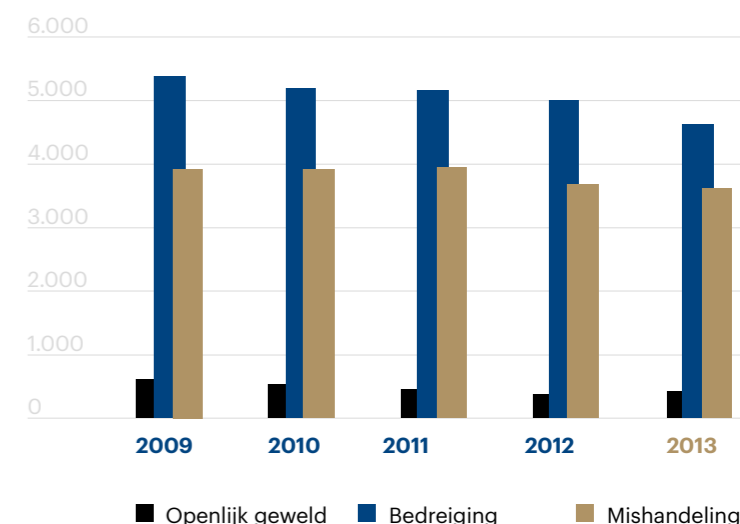
Drugshandel (en -bezit)

Het aantal misdrijven drugshandel is in de eenheid na jaren van stabiliteit, in 2013 met 16 procent toegenomen. De helft van deze misdrijven wordt gevormd door bezit harddrugs. De toename kan te maken hebben met actieve politie-einzet aangezien dit voornamelijk een 'haaldelict' is. Zo zijn er bij de Heineken Music Hall strengere huisregels ten aanzien van drugs van kracht geworden en wordt bij bezit de politie er eerder bijgehaald.

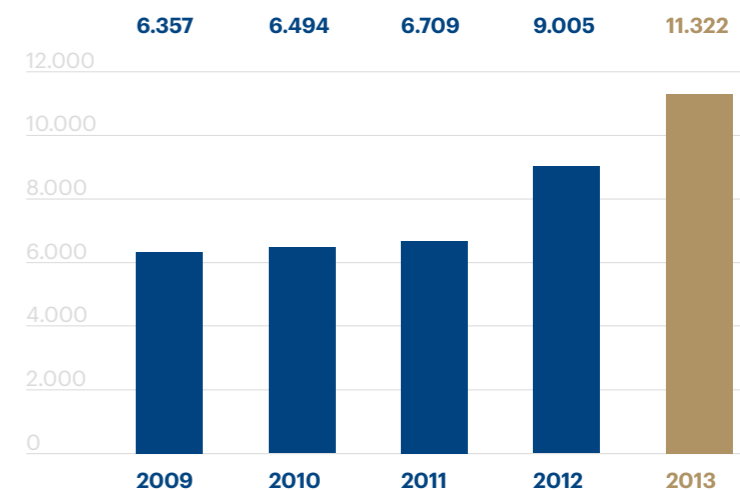
Fraude

Het aantal fraudedelicten liet tot 2012 een grote toename zien. Echter, in 2013 neemt het aantal fraudedelicten sterk af (-29%). Mogelijk houdt dit verband met de afname van het aantal skimincidenten en de afname van fraude met internetbankieren. Een andere mogelijke verklaring houdt verband met het landelijke meldpunt internetoplichting, waardoor niet meer alle aangiften in de systemen van eenheid Amsterdam terechtkomen. Nader onderzoek naar dit onderwerp zal worden uitgevoerd in 2014.

Geweld

Overige trends – zakkenrollerij

1.6 Geweld

	Doel 2013	Jaar 2013
Aantal misdrijven	≤9.042	8.601
Verdachtenratio	58	72

1.8 Top 600 Aanpak

Sinds ongeveer drie jaar wordt in de regio de Top 600 aanpak toegepast. Om de regio veiliger te maken worden 600 plegers van High Impactdelicten zoals woning-inbraken, straatroof en overvallen aangepakt. Ruim veertig organisaties hebben zich aan de Aanpak Top 600 verbonden.

De 600 personen die zijn geselecteerd, hebben afgelopen vijf jaar ongeveer 15.000 delicten gepleegd. Daar moet volgens de politie, maar ook gemeenten, justitie en zorgpartners, een eind aan komen. Alle versplinterde informatie over veelplegers wordt bij elkaar gebracht, waardoor een goed beeld van afzonderlijke personen ontstaat en hoe die het beste aan te pakken zijn. Het gaat niet meer om wij-zij, maar om wat we samen kunnen doen om dit probleem op te lossen.

Tegen crimineel gedrag van deze jongeren wordt consequent, snel en streng opgetreden. Dat vraagt een intensivering van de aanpak van de (jeugd-)criminaliteit op een breed terrein: opsporing, interventies en sneller en consequent straffen.

De aanpak Top 600 kent drie doelen die gezamenlijk moeten leiden naar een veiligere regio. Deze drie doelen zijn: (1) het verminderen van de huidige omvang van high impact delicten (HIC), (2) het verbeteren van het persoonlijk perspectief van de Top 600 subjecten (en hun directe

omgeving) en (3) het voorkomen van toekomstige instroom van hun broertjes en zusjes.

In maart 2013 kwamen de eerste effecten van de aanpak Top 600 beschikbaar. De voornaamste effecten zijn:

- De Top 600-aanpak heeft een sterk reducerend effect op de recidive. De recidive van high impact delicten daalde met 53 procent en de recidive van de overige delicten daalde met 37 procent.
- Voor het eerst zijn nu ook de eerste effecten van gedragsverandering te zien. Bij een willekeurige steekproef binnen de Top 600 zien we dat het sociaal netwerk van deze Top 600-personen versterkt is, dat de financiën beter op orde zijn en ook zien we enige verbetering rond huisvesting.

- De nieuwe intensieve, casusgerichte werkwijze van nazorg levert op dat niemand meer zonder een aanbod op verschillende leefgebieden detentie verlaat. Van een groep die recent is vrijgekomen en waarbij deze werkwijze is toegepast is bekeken of zij de eerste dagen na detentie niet opnieuw met politie in aanraking komen: 23 van de 25 zijn niet binnen 48 uur gerecidiveerd.

1.9 Persoonsgerichte Aanpak

Om de stijging van HIC-delicten tegen te gaan zijn in september 2013 vier teams ingericht die per team gemiddeld 15 plegers van deze delicten permanent onder de loep nemen. Deze personen zijn binnen een bepaalde periode drie keer of meer HIC-verdachte

De treiteraankpak beschermt slachtoffers van intimidatie in de woonomgeving

geweest. Zij vallen niet onder de Top 600, zijn vaak minderjarig en 'verdienen' de nodige aandacht. Repressief optreden alleen (b)lijkt niet voldoende. Een continue, daadkrachtige en persoonsgerichte aanpak van (voormalige) verdachten van straatroven, overvallen of woninginbraken is noodzakelijk om herhaling te voorkomen. De PGA-teams richten zich op het versterken van de informatiepositie van de plegers en beogen zo effectief mogelijk te interveniëren – al dan niet in samenwerking met (externe) partners. Daarbij gaan we onorthodoxe methodieken niet uit de weg. Een mooi voorbeeld hiervan is een verdachte van woninginbraak die niet in bewaring hoefde onder voorwaarden van een avondklok, contactverboden en de verplichting om naar school te gaan. Dit belemmerde hem enorm in het plegen van meer inbraken.

Per HIC-pleger wordt een dossier opgesteld met een aanpak en er wordt bekeken welke netwerkpartners (in- en extern) ingezet kunnen worden. Aan elk dossier worden de best passende interventies gekoppeld. Er zijn zeven soorten interventies waarvan gebruik wordt gemaakt: verstoren, opsporen, tegenhouden, afnemen, signaleren, resocialiseren en uitzetten (in het geval van ongewenste vreemdelingen). Om alle interventies te kunnen uitvoeren wordt samengewerkt met externe partners als de Raad voor de Kinderbescherming, DWI, Reclassering, het OM en Jeugdzorg.

Eind 2013 waren er van de 62 aangewezen PGA-subjecten 36 actief in regie. Dat wil zeggen dat van 36 subjecten het dossier is opgeleverd. De doelstelling is om alle 62 PGA-dossiers binnen een half jaar gereed te hebben en actief in PGA-regie te nemen.

1.10 Treiteraankpak

In 2013 is besloten tot het inrichten van een 'treiteraankpak'. Dit is een ketenaanpak met een heldere regiefunctie bij de gemeente. De aanpak heeft tot doel om er voor zorgen dat:

- slachtoffers van intimidatie in de woonomgeving zich beschermd weten door de overheid;
- daders door de aanhoudende aandacht die zij ervaren van de overheid hun gedrag veranderen en dus stoppen met het intimideren van burens of buurtbewoners;
- er snel en zichtbaar een einde gemaakt wordt aan dergelijke situaties;
- als andere oplossingen niet werken, het uiteindelijk de dader is die (gedwongen) verhuist in plaats van het slachtoffer.

De politie heeft bijgedragen in de vorm van buurtonderzoeken, het organiseren van een alarmsysteem voor een slachtoffer, processenverbaal van bevindingen, aandachtsvestigingen op locatie, het voeren van formele waarschuwingsgesprekken, en vergezelling van hulpverleners (sterke arm). In 2013 is begonnen met de feitelijke aanpak van treiterzaken en zijn 157 signa-

len van potentiële treiterzaken geregistreerd. Van de 157 signalen van potentiële treiterzaken zijn er dertig bestempeld en opgepakt als treiterzaak en zijn er 27 nog in onderzoek. Inmiddels zijn dertig treiterzaken opgepakt waarvan zeven zaken tot een goed einde zijn gebracht, waardoor de burens van de treiteraars op hetzelfde adres konden blijven wonen. Binnen de treiteraankpak is één zaak opgepakt die al meer dan tien jaar speelde.

1.11 Prominenten

Een buurt is een complexe verzameling van verschillende actoren die op verschillende niveaus van invloed zijn op de plaatselijke leefbaarheid en veiligheid. De buurtregisseur heeft als taak om zich hiertussen te begeven, te identificeren wie of wat belangrijk is en te bepalen waarop hij zijn aandacht gaat richten. De prominentenaanpak is een hulpmiddel dat zich richt op de ervaren verstoringen van de leefbaarheid en veiligheid in de directe leefomgeving, om zo vanuit de buurt en in samenspraak met de burger prioriteitsbepaling te organiseren. Dat wil zeggen dat de ervaren problemen van buurt en burger als uitgangspunt worden genomen voor een deel van het gewenste werk van de veiligheidspartners (bestuur, politie en OM). De samenwerking per prominent is verder afhankelijk van de specifieke situatie.

Prominenten zijn vaak (maar niet altijd) taaie vraagstukken, die complex en niet simpel 'oplosbaar' zijn. Ze zijn vaak verweven met prioritair delicten en/of (ernstige) vormen van overlast. Door deze methodiek wordt onderkend dat het werk van buurtregisseurs niet te reduceren valt tot criminaliteitscijfers en harde criteria, maar neerkomt op sociale intelligentie.

Voor iedere buurt (225 in totaal) heeft de wijkagent meerdere prominenten vastgesteld. De komende jaren zal de focus binnen de prominentenmethodiek komen te liggen op de aanpak van de taaie/complexen buurtgerelateerde veiligheidsvraagstukken. Het accent in de aanpak zal komen te liggen op de herkenning van het vraagstuk achter incidenten. De belangen in de buurt zullen een vooraanstaande rol spelen in de aanpak en er zal geïnvesteerd worden in burgerbetrokkenheid. Prominenten vormen de input voor de werkzaamheden van buurtveiligheidsteams. Eind 2013 zijn er twaalf buurtveiligheidsteams operationeel in de regio.

1.12 Evenementen en openbare orde

De regio kenmerkt zich door het grote aantal jaarlijks terugkerende evenementen, die een nationale en internationale aantrekkingskracht hebben op belangstellenden. Deze evenementen hebben een risico als het gaat om openbare ordeverstoringen en vergen een bijzondere

inzet van de politie om samen met partners de veiligheid te garanderen. De reguliere evenementen, zoals Dodenherdenking, Bevrijdingsdag, Konings/Koninginnedag, de Gaypride, werden in 2013

aangevuld met een zeer bijzondere gebeurtenis: de troonswisseling.

Op maandag 28 januari 2013 kondigde Koningin Beatrix haar abdicatie aan. De troonswisseling

De troonswisseling moest feestelijk, open, ongestoord en veilig verlopen

moest feestelijk, open, ongestoord en veilig verlopen. De stad mocht daarbij niet 'op slot gaan' vanwege alle veiligheidsmaatregelen, de reguliere Koninginnedag moest zoveel als mogelijk doorgaan. Het recht op demonstreren werd gewaarborgd, de richtlijnen Nationaal Evenement werden in acht genomen en we gingen uit van risicobeheersing in plaats van risico-uitsluiting. Waar nodig werden compenserende maatregelen getroffen voor bewoners en ondernemers. Deze eerste kaders werden vervolgens onderwerp van gesprek met de betrokken partners. In slechts drie maanden moesten alle voorbereidingen plaatsvinden. Het werken met uitgangspunten is als zeer positief ervaren. De nationale politie, en de eenheid Amsterdam in het bijzonder, had hierbij een belangrijke rol. In totaal zijn ruim 10.000 agenten ingezet. In dezelfde periode vroegen ook de andere evenementen, plechtigheden en gebeurtenissen aandacht van de politie, zoals de opening van het Rijksmuseum, het bezoek van Poetin en de risicovolle voetbalwedstrijden in de Europa en Champions League.

De Champions League wedstrijd waarbij Ajax thuis speelde tegen Celtic bleek een forse opgave voor de politie. De wedstrijddag zelf verliep aanvankelijk relatief rustig, maar na de aanhouding van drie Ajax-supporters richtte de Celtic-aanhang zich tegen de politie en de aangehouden verdachten. De politie greep in om verdere escalatie te

voorkomen, maar kon niet voorkomen dat in totaal 13 gewonden aan de zijde van de politie vielen.

In de weken na de ongeregelde ontstond veel ophef over het politieoptreden. Mede daarom is een feitenrelaas opgesteld. In het evaluatieproces binnen de Driehoek zijn enkele reflectie- en leerpunten benoemd die hebben geleid tot aanscherpingen in het voetbalbeleid.

1.13 Mensenhandel

Jaarlijks handelt team Mensenhandel van de eenheid Amsterdam ruim 100 zaken af.

Uit de monitor Prostitutie en Mensenhandel blijkt dat de eenheid Amsterdam de afgelopen jaren kwalitatief stappen vooruit heeft gezet. Het toezicht op de niet-vergunde seksbranche en het proces van weging is verbeterd; onderzoeken met een beperkte doorlooptijd worden door team Mensenhandel opgepakt, terwijl de grotere onderzoeken naar een weegploeg gaan. Daarnaast is het toezicht op de niet-vergunde escort, sterk verbeterd ten opzichte van 2010.

Bij het coördinatiecentrum Mensenhandel (Comensha) worden landelijk (mogelijke) slachtoffers van mensenhandel geregistreerd. Bij de meeste slachtoffers die worden aangemeld bij Comensha gaat het om uitbuiting in de seksindustrie. De Nederlandse

nationaliteit komt het meeste voor, maar daarnaast zijn de Bulgaarse, Hongaarse en Roemeense nationaliteit sterk vertegenwoordigd. Dit is ook het beeld in Amsterdam.

Het aantal massagesalons in Nederland en Amsterdam neemt sterk toe. Omdat in diverse salons aanwijzingen van mensenhandel zijn aangetroffen, heeft deze branche onze aandacht. Naast de reguliere periodieke prostitutie controles heeft Amsterdam in oktober meegedaan aan de derde landelijke actiedag Mensenhandel.

1.14 Liquidaties

In 2012 en 2013 vonden kort na elkaar enkele liquidaties plaats in de eenheid Amsterdam. In de media is veel aandacht besteed aan de oorzaak van en de hoofdrolspelers in het onderliggende conflict.

Hoewel de liquidaties doen denken aan de liquidatiegolf aan het begin van deze eeuw, waarin een aantal kopstukken van de Amsterdamse onderwereld werd doodgeschoten, is er wel een aantal verschillen te zien. Bij de vorige liquidatiegolf werden voornamelijk de grote jongens omgebracht, terwijl nu vooral relatief jonge criminelen het slachtoffer zijn geweest. Daarnaast wordt nu soms meer geweld gebruikt tijdens de liquidaties, onder andere door het gebruik van automatische wapens.

Liquidaties zijn geen nieuw fenomeen in de eenheid Amsterdam.

Liquidaties lijken niet langer voorbehouden aan de hoofdstad

Al sinds de jaren zeventig vinden in Nederland jaarlijks liquidaties plaats, waarvan de meeste in Amsterdam. Het lijkt er echter op dat liquidaties niet langer zijn voorbehouden aan de hoofdstad. Waar eind jaren tachtig nog 90 procent van de liquidaties in Amsterdam plaatsvond, vindt in het eerste decennium van deze eeuw nog maar 30 procent van de liquidaties plaats in de hoofdstad.

Landelijk stijgt het aantal liquidaties per jaar, in Amsterdam is het aantal liquidaties al jaren stabiel. Gemiddeld worden er in Amsterdam tien liquidaties per jaar gepleegd. In 2013 waren er

22 zaken in Amsterdam, waarvan er uiteindelijk zo'n zes tot negen in de categorie liquidatie vielen. Dertien zaken werden opgelost.

1.15 TGO

Binnen de eenheid Amsterdam zijn zes teams grootschalige opsporing (127 man) fulltime bezig met TGO-zaken. Dit zijn zaken met een grote maatschappelijke impact. Het besluit tot een TGO zal slechts spaarzaam worden genomen omdat aan strenge criteria moet worden voldaan. Een opsporingsonderzoek is TGO-waardig indien sprake is van een kapitaal misdrijf: met de typering (mogelijk) opzet-

telijk levensdelict, zeer ernstig zedendelict, brandstichting met ernstige gevolgen, gijzeling, ontvoering en andere misdrijven tegen de lichamelijke integriteit waarop een strafbedreiging van 12 jaar of meer staat en met een (te verwachten) grote maatschappelijke impact en waarbij geen ondubbelzinnig daderschap kan worden vastgesteld. Daarnaast kenmerken TGO-waardige onderzoeken zich door: een hoge moeilijkheidsgraad en/of de grote capacitaire en/of deskundige inzet die zij vereisen en/of een politiek/juridisch afbreukrisico.

In 2013 hebben deze teams onder andere gewerkt aan de oplossing van de cold case zaak van het in 1997 vermoorde bejaarde echtpaar Opentij/Run, waarvan de daders afgelopen zomer zijn veroordeeld tot 15 jaar cel. Er wordt hard gewerkt aan de oplossing van andere spraakmakende zaken, waaronder de schietpartij tijdens een dancefeest in het Scheepvaartmuseum in mei 2013 en de branden in de Ch. De Bourbonstraat van 29 september en in de Boddaertstraat van 9 november waarbij dodelijke slachtoffers werden gevonden die mogelijk door een misdrijf om het leven zijn gekomen.

Liquidaties in historisch perspectief

Jaren '70

- 1-2 liquidaties per jaar
- Meestal Amsterdam

Jaren '80

- Tot 1987: ±5 liquidaties per jaar
- Vanaf 1988: ±10 liquidaties per jaar
- 90% Amsterdam

Jaren '90

- 15-20 liquidaties per jaar
- 50% Amsterdam

Jaren '00

- 20-30 liquidaties per jaar
- 30% Amsterdam

2

Landelijke doelstellingen

Landelijke doelstellingen

2.1 Criminele jeugd-groepen

Landelijk is afgesproken dat per regio een jaarlijkse standaardrapportage wordt opgesteld, waarin het totaaloverzicht van de criminale jeugdgroepen binnen de regio en het aantal aangepakte criminale jeugdgroepen is opgenomen. Deze rapportage wordt besproken in de lokale driehoeken. In de regio Amsterdam is de aanpak van alle jeugdgroepen al enige jaren een speerpunt van beleid. De punten uit het landelijk actieprogramma, zoals de ontschotting van ketens en lik-op-stuk beleid, worden in de regio aangepakt. Zij vormen een belangrijk aspect van de Aanpak Top 600.

Per december 2013 is het aantal jeugdgroepen (21) met 34 procent afgenomen ten opzichte van 2010 (was 32 groepen). Voor de Amstelland gebieden zijn de jeugdgroepen met 62 procent afgenomen van 8 in 2010 naar 3 eind december 2013.

In Amsterdam-West is nog sprake van een (1) criminele jeugdgroep. Het informatieknooppunt (IKP) van district West heeft in een eerder stadium een analyse van de groep gemaakt. Op basis van deze analyse kon destijds geen opsporingsonderzoek gestart worden. Naast de analyse is door OM, politie en stadsdeel een integraal plan van aanpak gemaakt op basis van de informatie die bekend was bij de betrokken partijen. Deze

informatie is gedeeld en geanalyseerd om te bepalen welke aanpak nodig is voor de groep en de omgeving van de groep. Het plan van aanpak is in de Driehoek besproken en de gemaakte afspraken zijn uitgevoerd.

2.2 Cybercrime

Net als de hele maatschappij maken criminelen gretig gebruik van digitale ontwikkelingen en mogelijkheden. Om hieraan een tegenwicht te bieden beschikt de eenheid Amsterdam sinds 2006 een Team Digitale Expertise (TDE). Verspreid over de eenheid zijn daarnaast digitale rechercheurs, internetrechercheurs en verschillende taakaccenthouders werkzaam.

Het aantal aangiften van fraude of oplichting op onlinehandelsplaatsen als Marktplaats lijkt te dalen. De verwachting is dat door gezamenlijke maatregelen van politie, OM en Marktplaats de oplichting op internet verschuift naar malafide webshops. Ook het aantal skimincidenten loopt terug, waarschijnlijk door de invoering van de EMV-chip.

Vanuit het team wordt al een aantal jaar gewerkt aan de bewustwording dat digitale aspecten normaal zijn en integraal deel uitmaken van het politiewerk. Daarbij wordt ook gewerkt aan de versterking van (het werkproces) digitale expertise en een bijbehorende herkenbare en professionele expertise in de eenheid. Een verdere versterking

van expertise en de aanpak van cyberzaken is mogelijk als de kwantitatieve en kwalitatieve uitbreiding wordt gerealiseerd en in de lokale weging/prioritering wordt benoemd als prioriteit. Op dit moment worden er, conform de landelijke afspraken, apart afspraken gemaakt met het OM over quota ten aanzien van het aantal op te pakken cybercrimezaken. Vanuit het Team Digitale Expertise zijn verschillende initiatieven genomen om de intake te verbeteren in de lijn, zodat hieruit ook meer waardevolle informatie volgt voor onderzoeken naar cybercrime.

2.3 Dienstverlening

Met de vorming van de nationale politie is de kans opgepakt om de dienstverlening aan de burger op een hoger peil te brengen en het meer eenduidig vorm te geven aan de hand van één dienstverleningsconcept. Hierbij wordt ingespeeld op de verwachting die de burger heeft over:

- correcte bejegening
- snelheid
- kwalitatief goede diensten
- informatie over vervolg (of uitleg over waarom geen vervolg)

De eenheid Amsterdam is in de implementatie van de resultaatdoelstellingen van het dienstverleningsconcept volgend aan de landelijke ontwikkelingen. In 2013 zijn de volgende resultaten in de eenheid Amsterdam bereikt:

- Met ingang van 1 juli 2013 krijgen aangevers van woninginbraken

binnen maximaal 2 weken persoonlijk bericht over de voortgang van het politieonderzoek. Dit gebeurt door een voldoende van de zaak op de hoogte zijnde politiemedewerker. Na de opstartfase lag het percentage in het laatste kwartaal van 2013 op 97%.

- In 2012 is het proces SAM (Service aan Melders) ontwikkeld. In 2013 is dit uitgerold en werken twee districten en enkele wijkteams volgens deze werkwijze. Hier krijgen melders terugkoppeling over de door hun gedane melding. De landelijk afgesproken servicelevels op reactietijden worden evenals vorig jaar gehaald. Het resultaat op het servicelevel 'beantwoorden 0900-8844 binnen 10 seconden' laat ten opzichte van vorig jaar een verbetering zien van 5 procent.

In 2014 zal de dienstverlening aan de burger verder worden verbeterd. Zo zal onder andere worden gewerkt om terugbelverzoeken binnen twee werkdagen te behandelen. Van de informatieverzoeken die binnenkomen op het servicenummer 0900-8844 zal 80 procent

direct worden afgehandeld, en de overige 20 procent binnen een week.

2.4 Vermindering Administratieve Lastendruk

De minister van Veiligheid en Justitie heeft in 2011 aangekondigd dat de bureaucratie binnen de politie zou worden aangepakt. Hiervoor heeft hij het Aanvalsplan Bureaucratie op laten stellen. Hierin staat geschreven:

“De administratieve lasten bij de politie zijn te hoog. Het vakmanschap wordt te veel ingeperkt. Politiemensen en burgers worden hierdoor gehinderd. Samen met politie en het Openbaar Ministerie heb ik de aanval geopend op de toegenomen regulering, protocollering en administratieve lasten binnen het politievak. Met deze aanval zet ik de tegenbeweging in. De politie gaat op vernieuwde wijze haar vak uitoefenen. De agent moet immers niet vooral bezig zijn met

papier van achter het bureau, maar op straat en met concrete zaken. Het aanpakken van overlast en criminaliteit en het oplossen van veiligheidsvraagstukken moet weer centraal staan. Minder administratieve uren leidt tot meer beschikbare uren voor het primaire, echte politiewerk op straat. Tot meer werkplezier voor dienders. Tot meer veiligheid in de samenleving.”

Dit plan kent drie kernthema's:

1. Opruimen overbodige en ergerlijke bureaucratie
2. Slimmer politiewerk
3. Meer vakmanschap

Eind 2011 is binnen de eenheid Amsterdam het project 'Minder = Meer' gestart. In aansluiting op het landelijke Aanvalsplan Bureaucratie van de minister werden activiteiten uitgewerkt die moesten leiden tot meer tijd voor het 'echte' politiewerk. Inmiddels is met de komst van de nationale politie een landelijke referentengroep administratieve lastenvermindering (ALV) gestart. Iedere eenheid, zo ook Amsterdam, is vertegenwoordigd

2.3 Dienstverlening

	Doel 2013	Jaar 2013
Reactietijd prio 1: % < 15 min ter plaatse	80%	83%
Reactietijd prio 2: % < 30 min ter plaatse	80%	90%
% LTP <20 sec (0900-8844)	80%	80%
“Terugmelden aangevers woninginbraak (< 14 dagen)”	100%	89%

in deze groep. Het Amsterdamse project 'Minder = Meer' is vanaf 2013 overgegaan in de landelijke ALV groep. Nieuwe instructies of protocollen worden door deze groep doorgelicht op eventuele administratieve lastenverzwaring met als doel dit te voorkomen.

2.5 Verbeteren heterdaadkracht

Heterdaadkracht als begrip leeft bij de politiemensen, we willen meer daders op heterdaad aanhouden. Binnen de eenheid Amsterdam wordt al jaren (mee)gedacht op districtelijk, eenheids en ook landelijk niveau. In 2013 is binnen de eenheid Amsterdam een onderzoek uitgevoerd met de titel: "Heterdaadkrachtig! Het vergroten van heterdaadkracht bij High Impact Crimes". De doelstelling van dit onderzoek was om inzicht te geven in de mogelijkheden die de politie heeft om de heterdaadkracht van High Impact Crimes (HIC) te vergroten. Dit is van belang, omdat deze misdrijven een grote impact op het slachtoffer hebben. Dit onderzoek leidde tot de conclusie dat het vooral van belang is het vergroten van heterdaadkracht te zien als een middel om de samenleving veiliger te maken en niet als een organisatiedoel op zich. De maatregelen die onder de noemer 'heterdaadkracht' geïmplementeerd worden moeten deel uitmaken van het reguliere politiewerk, zonder dat spanning tussen preventieve en repressieve maatregelen ontstaat. Het doel dient hierbij leidend te zijn,

zodat de ene keer een actie gericht kan zijn op het snel aanhouden van overvallers in een bepaald gebied en een andere keer op het voorkomen van woninginbraken.

Er zijn een viertal aanbevelingen uit dit rapport benoemd die zullen worden opgepakt en uitgewerkt:

1. Erken het belang en problemen van operationele sturing.
2. Maak efficiënter gebruik van de briefing – debriefing.
3. Zorg dat het beheer, uitvoer en evaluatie van (nieuwe) initiatieven en aanpakken geborgd zijn in de organisatie.

4. Benut de mogelijkheden die externe (veiligheids)partners bieden op verschillende niveaus.

De eenheid Amsterdam sluit aan bij de reguliere landelijke werkgroep briefing/debriefing en participeert in de subgroepen operationeel leiderschap en debriefing. Met name voor de kaders binnen debriefing geldt dat deze feitelijk al geïmplementeerd zijn binnen de eenheid. Op initiatief van de eenheden Amsterdam en Rotterdam is een SAOP-subsidieaanvraag gedaan. Deze is inmiddels toegekend. Het doel is te komen tot een opleiding waarin heterdaad-

Burgernet is een belangrijk middel om de heterdaadkracht te verhogen

kracht en (de-)briefing centraal staan in de eenheden Amsterdam en Rotterdam, startende voorjaar 2014. Daartoe zal de komende periode een projectorganisatie worden ingericht.

Tevens wordt geïnvesteerd in burgerparticipatie, om zodoende de meldingsbereidheid van de burger te verhogen. Zo zijn er inmiddels zestien buurtveiligheidsteams (BVT) actief in de regio. Een buurtveiligheidsteam is een operationeel samenwerkingsverband waarin een vaste kern van professionals overlast in een buurt aanpakt. Deze kern bestaat in elk geval uit een buurtregisseur, een voor het BVT vrijgemaakte politieagent en twee toezichthouders van het stadsdeel. Bij dit kernteam sluiten partners aan die te maken hebben met de door de buurtbewoners gekozen problematiek, zoals milieuagenten, straatcoaches, jongerenwerkers en buurtverenigingen. Een BVT streeft naar het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in een buurt en doet dat aan de hand van drie pijlers:

- Een focus op overlastthema's, aangegeven door buurtbewoners en lokale ondernemers
- Een effectieve organisatie
- Een actieve wederkerigheid: informatie van de buurtbewoners halen en naar ze brengen

Een ander belangrijk middel om de heterdaadkracht te verhogen is Burgernet. Burgers die zich hiervoor hebben aangemeld krijgen in geval van bijvoorbeeld een straatroof of vermissing in hun buurt een sms-bericht waardoor zij op basis van het doorgegeven signalement kunnen uitkijken naar de daders.

2.6 Criminele vreemdelingen

De landelijke doelstellingen beogen dat criminele (illegale) vreemdelingen kunnen worden gecontroleerd, geïdentificeerd en overgedragen aan de strafrechtketen en aan de vreemdelingenketen waarna uitzetting kan volgen, conform de werkwijze Vreemdelingen in de Strafrechtsketen (VRIS).

Wanneer een persoon in aanraking komt met de politie in Amsterdam van wie blijkt dat het om een vreemdeling gaat dan wordt de vreemdelingenketen hierover in kennis gesteld. De eenheid Amsterdam voorziet in een kwart van het landelijk aantal overdrachtdossiers.

De registratie van identiteitsonderzoeken dient te voldoen aan een aantal kwaliteitseisen. Dit is verbeterd waardoor in 2013 aan de landelijke norm werd voldaan.

De doelstelling op het voorzien van dossiers van V-nummers betreft vooral een administratief proces. Door er aandacht aan te besteden is dit resultaat in een jaar tijd gestegen van 22 procent tot 65 procent.

2.6 Illegaliteit & Criminele vreemdelingen

	Doel 2013	Jaar 2013
Aantal overdrachtdossiers	965	1070
% in PSH-V geregistreerde identiteitsonderzoeken dat voldoet aan kwaliteitseisen	87%	90%
% aan OM verzonden pv's met niet Nederlandse als verdachte dat is voorzien van V-nummer	100%	65%